

LEASING SEKTÖRÜ

Ekonomik Araştırmalar Departmanı

Temmuz 2017

Ayşe Özden
Müdür
aozden@atbank.com.tr

Maral Haçikoğlu
Uzman
mhacikoglu@atbank.com.tr

Leasing Sektörüne Bakış:

1. Yönetici Özeti

2. Finansal Göstergelerle Türk Leasing Sektörü

- İşlem Hacmi
- Ana Bilanço Göstergeleri
- Performans Göstergeleri
- Leasing Sektörü Penetrasyon Oranı
- Firma Bazlı Analiz
- Sektöre Yönelik Genel Bilgiler
- Leasing Sektörüne Yönelik Beklentiler

3. Leasing Faaliyetlerinin Sektörlere Göre Analizi

4. Türk Leasing Sektörünün Global Pazardaki Yeri

5. Leasing Sektörüne Etki Eden Ekonomik Faktörler

6. Türk Leasing Sektörünün Rekabet Gücü ve Konumuna İlişkin Değerlendirme

- Leasing Sektörünün Avantajları
- Leasing Sektörünün Temel Sorunları
- Leasing Sektöründe Verimliliğin Artırılmasına Yönelik Atılabilecek Adımlar

LEASING SEKTÖRÜ

1. YÖNETİCİ ÖZETİ

Bir malın yatırımcı tarafından satın alınması yerine bir leasing şirketi tarafından alınıp yatırımcıya belirli bir dönem kiralanmasına leasing denir. Belirlenen kira planı çerçevesinde yatırımcılar kiralarnı taksitler halinde ödemektedirler. Günümüzde her geçen gün artan rekabet ve gelişen teknoloji, yatırımların finansman model seçiminin önemini ortaya koymaktadır. Bu noktada leasing sektörü kurumların *her geçen gün artan işletme sermayesi ihtiyaçlarını karşılamada* önemli avantajlar sunmaktadır.

İşlem hacmine göre, Türk leasing sektörü global pazarda 18.sırada yer alırken, sektörde penetrasyon oranının ortalama %5 olduğu görülmektedir. Öte yandan leasing sektörünün finansal sistem içerisindeki payının yaklaşık %4 düzeyinde bulunduğu ve leasing işlemlerinin özel sektör yatırım harcamalarından %5-6 civarında pay aldığı göz önünde bulundurulursa, leasingin kullanımının yaygınlaşması açısından sektörün bir potansiyel barındırdığı görülmektedir. *Leasing sektörünün 2015 yılında 17,3 milyar TL olan işlem hacmi 2016 yılında %7,6 büyüyerek 18,6 milyar TL'ye ulaşmıştır. Sektörün 2015 yılında 40,6 milyar TL olan aktif büyüklüğü ise 2016 yılında 48,5 milyar TL'ye ulaşırken 2015'te 36,7 milyar TL olan net kira alacakları ise %19,9 artışla 2016 yılında 44 milyar TL'ye yükselmiştir.*

Sektör 2017 yılında da olumlu bir performans sergilemeye devam etmektedir. 2017 yılı ilk çeyreği itibariyle sektörün aktif büyüklüğü bir önceki yılın aynı dönemine göre %25,2 artarak 50,9 milyar TL'ye ulaşırken, net kira alacakları ise %24,8 artışla 46,1 milyar TL olmuştur. Ayrıca, 2016 yılı ilk çeyreğinde 3,9 milyar TL düzeyinde olan işlem hacminin 2017'nin ilk çeyreğinde 5,1 milyar TL düzeyine ulaştığı ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %30,2 oranında artış kaydettiği görülmektedir.

Türkiye'de iş ve inşaat makineleri ile gayrimenkul sektörü iç pazarda leasing faaliyetlerinin yarısını oluşturmaktadır. 2016 döneminde finanse edilen yatırımların varlık bazında dağılımına bakıldığında; finanse edilen taşınmaz yatırımlarının toplam işlem hacminin yaklaşık %24'ünü; iş ve inşaat makinelerinin %25'ini, diğer makine ve ekipmanların %17'sini, tekstil makinalarının %7'sini ve metal işleme makinalarının da % 7'sini oluşturduğunu görüyoruz. *2017 ilk çeyrek itibariyle finansal kiralama konusu varlıklar değerlendirildiğinde, sat ve geri kirala işleminin KDV'den ve kurumlar vergisinden istisna olmasıyla gayrimenkul işlem hacmi 2017 yılı ilk çeyreği itibariyle 1,7 milyar USD ile ilk sırada yer alırken, onu 1,1 milyar USD'lik işlem hacmiyle iş ve inşaat makineleri takip etmiştir.*

Finansal kiralama ağırlıklı olarak özel sektörün makine yatırımlarını finanse eden bir finansal araç olduğu için, ekonomik faaliyetlerindeki toparlanma paralelinde özel sektör makine yatırımlarındaki artış da sektörde işlem hacminin artmasında önemli bir unsurdur. *Toplam sabit sermaye yatırımları içerisinde leasingin payının gelişmiş sanayi ülkelerinde yaklaşık %30 civarında olduğu görülürken bu oran Türkiye'de yaklaşık %10 civarında seyretmekte ve leasing sektörü özel sektör yatırım harcamalarından %5-6 civarında pay almaktadır. Bu yıl yatırım, büyüme ve istihdam açısından daha verimli bir yıl olacağı beklentimiz paralelinde ve 2016 yılının son çeyreğinden bu yana ertelenmiş talebin devam ettiğini gösteren verileri göz önünde bulundurarak yatırımlardaki artışın sektörü destekleyeceğini düşünüyoruz.*

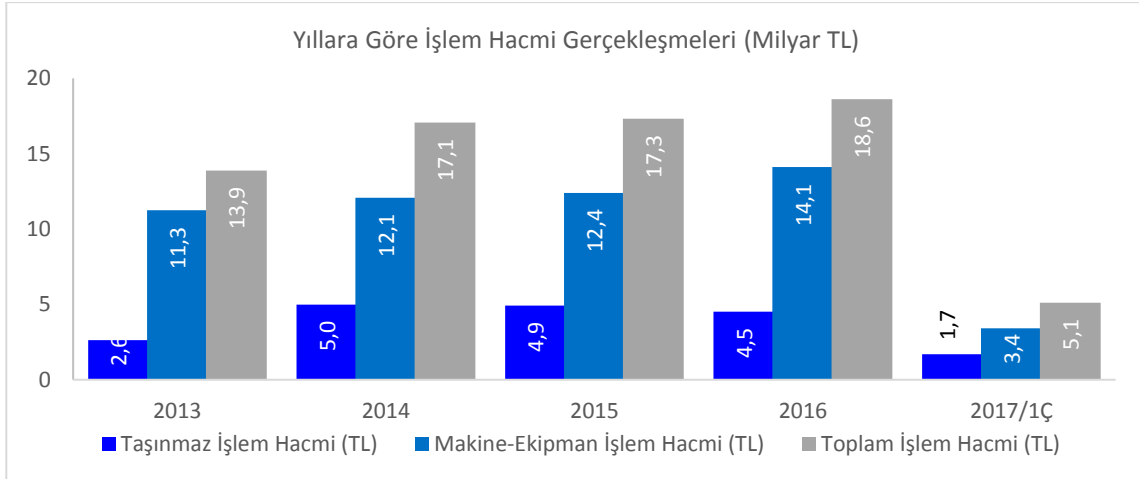
LEASING SEKTÖRÜ

2. FİNANSAL GÖSTERGELERLE TÜRK LEASING SEKTÖRÜ

- İşlem Hacmi:

Finansal Kurumlar Birliği (FKB) verilerine göre, Türkiye finansal kiralama sektöründe 26 firma faaliyet göstermektedir. Sektörün 2015 yılında 17,3 milyar TL olan işlem hacmi 2016 yılında %7,6'lık büyüme ile 18,6 milyar TL'ye ulaşmıştır. İşlem hacmine makine-ekipman ve taşınmaz olarak alt kırılımlar bazında bakıldığında taşınmaz işlem hacminde %8,2 oranında azalma, makine-ekipman işlem hacminde ise %13,8 oranında artış olduğu görülmektedir.

2017 ilk çeyrek itibariyle bakıldığında ise, 2016 yılı ilk çeyreğinde 3,9 milyar TL düzeyinde olan işlem hacminin 2017'nin ilk çeyreğinde 5,1 milyar TL düzeyine ulaştığı ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %30,2 oranında artış kaydettiği görülmektedir. Aynı dönemde taşınmaz işlem hacmi %72,4 oranında artarken, makine ekipman işlem hacmi ise %16,2 oranında artmıştır.

Kaynak: FKB

- Ana Bilanço Göstergeleri:

Finansal kiralama sektörünün 2015 yılında 40,6 milyar TL olan aktif büyüklüğü 2016 yılında 48,5 milyar TL'ye ulaşmış olup, 2015'te 36,7 milyar TL olan net kira alacakları ise %19,9 artışla 2016 yılında 44 milyar TL'ye yükselmiştir. 2017 yılında da olumlu bir performans sergileyen sektörün 2017 yılı ilk çeyreği itibariyle aktif büyüklüğü bir önceki yılın aynı dönemine göre %25,2 artışla 50,9 milyar TL'ye ulaşırken, net kira alacakları ise %24,8 artışla 46,1 milyar TL olmuştur.

LEASING SEKTÖRÜ

Leasing Sektörü Ana Göstergeler					
Milyar TL	2013	2014	2015	2016	2017/1Ç
<i>Finansal Kiralama Alacakları</i>	25,0	29,4	36,7	44,0	46,1
<i>Takipteki Kiralama İşlemlerinden Alacaklar(brüt)</i>	1,9	2,1	2,4	2,9	3,0
<i>Özel Karşılıklar</i>	1,0	1,3	1,5	1,8	1,8
<i>Bankalar</i>	1,5	1,1	1,6	1,6	1,8
<i>Toplam Aktif</i>	28,5	32,5	40,7	48,5	50,9
<i>Alınan Krediler</i>	19,9	21,9	27,2	31,2	32,7
<i>Öz kaynaklar</i>	5,3	6,1	6,9	7,8	8,1
<i>Dönem Net Karı</i>	0,450	0,520	0,809	0,922	0,330
<i>İşlem Hacmi</i>	13,9	17,1	17,3	18,6	5,1

Kaynak: FKB

- Performans Göstergeleri:**

Sektörün performans göstergelerine baktığımızda ise 2015 yılında 809 milyon TL olan net karı 2016 yılında %13,8 artışla 921 milyon TL'ye çıkarken, öz kaynakları %12,5 artışla 7,8 milyar TL olmuştur. **2017 yılı ilk çeyreği itibariyle ise leasing sektörünün net karının bir önceki yılın dönemine kıyasla %18 oranında arttığı ve 330 milyon TL düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir.** 2017 yılı Mart ayı itibariyle sektörün öz kaynakları da bir önceki yılın aynı dönemine göre %13 artışla 8,1 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir.

Sektörün 2015 yılında %11,7 olan öz kaynak karlılığı 2016 yılında %11,8'e yükselmiş ve 2017 yılı Mart ayında ise yıllıklandırılmış öz kaynak karlılığı %17,3 olmuştur. 2015 yılında %2 ve 2016 yılında %1,9 olan sektörün aktif karlılığının 2017 yılı Mart ayı itibariyle %2,9 seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir.

Leasing Sektörü Performans Göstergeleri					
Temel Rasyolar	2013	2014	2015	2016	2017/1Ç
<i>Finansal Kiralama Alacakları(Net) / Öz kaynaklar (%)</i>	501,9%	520,6%	564,0%	602,1%	605,1%
<i>Takipteki Kiralama İşlemlerinden Alacaklar (brüt) /Finansal Kiralama Alacakları (Net) (%)</i>	7,0%	6,7%	6,0%	6,3%	6,1%
<i>Dönem Net Karı / Öz kaynaklar (%)</i>	8,4%	8,7%	11,7%	11,8%	17,3%
<i>Dönem Net Karı / Toplam Aktif(%)</i>	1,6%	1,6%	2,0%	1,9%	2,9%
<i>Bilanço Yabancı Para Net Pozisyonu / Öz kaynaklar (%)</i>	52,7%	38,4%	42,0%	53,3%	56,2%

Kaynak: FKB

LEASING SEKTÖRÜ

2017 yılı Mart sonu itibarıyla leasing sektörünün **takipteki alacaklarının oranının ise %6,1 düzeyinde** gerçekleştiği ve bankacılık sektörünün %3,2 seviyesinde bulunan takipteki alacaklar oranından yüksek olduğu görülmektedir. Leasing sektörünün daha çok KOBİ'lere hizmet vermesi, sektörde faaliyet gösteren büyük firmaların agresif satış politikaları izlemesi ve ödeme davranışlarının dikkatli analiz edilmemesi ile ekonomik faaliyetteki yavaşlama sektörü olumsuz etkilemekte ve takipteki alacaklar oranının artmasına neden olmaktadır.

Ekonomik büyüme ve güven ortamı, inşaat sektöründe ivmelenme, lease edilen varlıklar için ek teminatlandırma sisteminin gelişmesi ise sektördeki takipteki alacaklar oranının düşürülmesi açısından önem arz etmektedir.

- **Leasing Sektörü Penetrasyon Oranı:**

Türkiye’de kamu ve özel kesimin toplam makine ekipman yatırım harcamalarının hangi oranda finansal kiralama ile yapıldığını gösteren penetrasyon oranının son beş yıla bakıldığında ortalama %5 olduğu görülmektedir. Sektör temsilcileri makine-ekipman finansmanı açısından bakıldığında, mevcut durumun korunabileceğini belirtmektedirler. Leasing sektörünün hedeflerinden biri de penetrasyon oranını büyütüp sektörü daha yukarılara taşımaktır. Bunun için daha fazla yatırımcıya ulaşip sektörün ve ürünlerin tanınırlığını artırmak için çalışmalar yürütülmektedir.

Son dönemde ticari taşınmazların finansmanında satıp geri kiralama işlemlerine ilişkin önemli vergi istisnaları getirilmesiyle sat ve geri kiralama işlemlerinde artış yaşanması, katılım bankalarının leasing sektöründe faaliyet göstermesi ve operasyonel kiralamanın devreye girmesi gibi faktörler penetrasyon oranının yükselmesi açısından önem arz etmektedir.

Penetrasyon Oranları	2014	2015	2016
<i>Leasing İşlem Hacmi (Bina Hariç)/ Toplam Sabit Yatırım (Bina Hariç)</i>	5,8%	4,7%	5,0%
<i>Leasing İşlem Hacmi (Bina Yatırımları)/ Toplam Sabit Yatırım (Bina Yatırımları)</i>	1,5%	1,3%	1,0%
<i>Leasing İşlem Hacmi / Toplam Sabit Yatırım Harcamaları</i>	3,1%	2,7%	2,6%
<i>Leasing İşlem Hacmi/GSYİH</i>	0,8%	0,7%	0,7%
<i>Aktif Toplamı/GSYİH</i>	1,6%	1,7%	1,9%
<i>Toplam Makina Yatırımları /GSYİH</i>	10,1%	11,3%	11,0%

Kaynak: FKB

LEASING SEKTÖRÜ

- Firma Bazlı Analiz:**

Leasing sektöründe faaliyet gösteren ilk 5 firmanın aktif büyüklüğüne göre dağılımına bakıldığında 2016 yıl sonu itibariyle Yapı Kredi Leasing, Aklease, Garanti Leasing, İş Leasing ve BNP Paribas'ın ilk 5 içerisinde yer aldığı görülmektedir. Sektörde faaliyet gösteren büyük leasing şirketleri banka iştiraki konumunda bulunmakta ve bu özellikleri firmalara maliyet avantajı sağlamakta, müşteri portföyü yaratma ve pazarlama aktivitelerinde de avantajlar sunmaktadır. Diğer taraftan, banka kredileriyle rekabet etmede yaşanan zorluklar, uyulması gereken yasal düzenlemeler ve prosedürler sektörün gelişimini sınırlayabilmektedir.

Leasing Sektöründe Faaliyet Gösteren İlk 5 Firmanın Aktif Büyüklükleri		
2016 Yıl Sonu	Aktif Büyüklüğü (Bin TL)	Sektörün Toplam Aktif Büyüklüğünden Aldığı Pay
1-Yapı Kredi Leasing	9.241.146	19,1%
2-Aklease	5.445.931	11,2%
3-Garanti Leasing	5.450.482	11,2%
4-İş Leasing	4.508.327	9,3%
5-BNP Paribas	3.075.399	6,3%

Kaynak: FKB

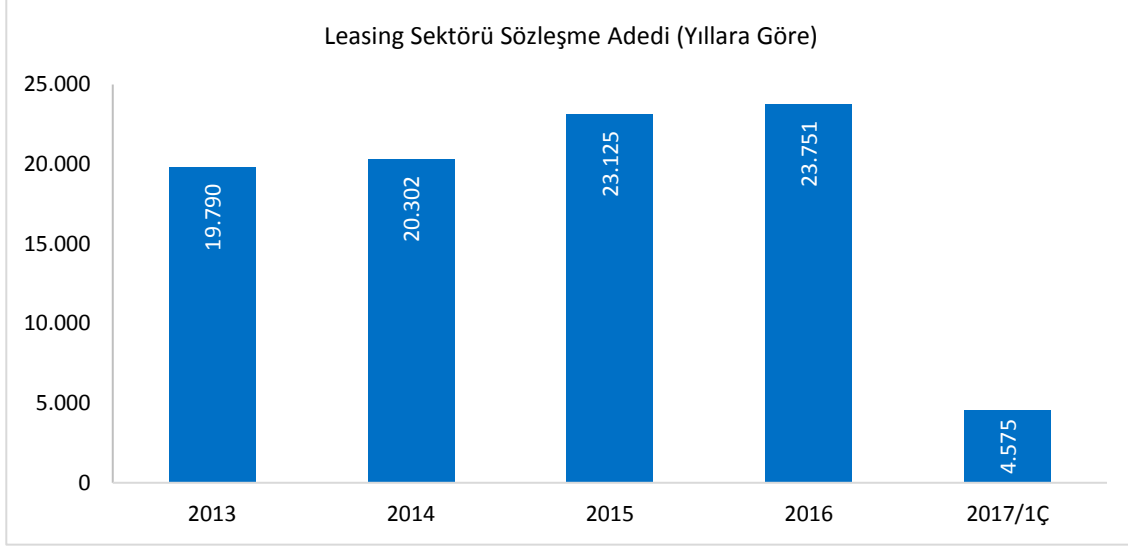
Leasing sektöründe ilk 5 içerisinde yer alan firmaların daha fazla müşteriye ulaşmak ve sektörde verimliliği artırmak adına teknolojik donanımına önem verdiği, leasingle tanışmamış firmalara yönelik tanıtım çalışmaları yaptıkları, müşterilere operasyonel destek çözümleri sundukları ve müşterilerden aldıkları geri bildirimler doğrultusunda iş süreçlerini iyileştirmeye yönelik adımlar attıkları görülmektedir. Öte yandan ilk 5 içerisinde yer alan bu firmaların işlemlerinin ağırlıklı olarak makine ve ekipman, iş ve inşaat makineleri ile sat ve geri kirala ürünlerinden oluştuğu görülmektedir. Önümüzdeki dönemde yenilenebilir enerji, sağlık, plastik işleme makineleri ve filo kiralama alanlarında da gelişim potansiyeli bulunmaktadır.

- Sektöre Yönelik Genel Bilgiler:**

Leasing sektöründe 2016 yılında yapılan yeni işlemlerde 2015 yılına oranla TL cinsinden %7,6 oranında artış yaşanırken, söz konusu dönemde müşteri sayısı 58.373, finanse edilen sözleşme sayısı ise 23.751 adet olarak gerçekleşmiştir.

2017 yılı ilk çeyreği itibariyle ise sözleşme sayısının 4.575 adet olduğu ve 2016 yılı aynı dönemine göre %19 gerilediği görülmektedir. Öte yandan, 2017 ilk çeyreği itibariyle sektördeki şirket sayısı 26 olurken, çalışan sayısı 1.506, müşteri sayısı 56.671 ve şube sayısı ise 140 olmuştur.

LEASING SEKTÖRÜ

Kaynak: FKB

- Leasing Sektörüne Yönelik Beklentiler:**

Sektör temsilcileri bu yıl leasing sektörü için yaklaşık %10 artış ile 20 milyar TL düzeyinde işlem hacmi öngörürken, sektörün 2023 yılında 49 milyar TL işlem hacmine ulaşacağını tahmin ediyor. Toplam leasing işlem hacminin dolar bazında ise 2017 yılında 5,8 milyar USD düzeyinde gerçekleşmesi ve 2023 yılında ise 9,4 milyar USD'ye ulaşması beklentiler dahilindedir. Sektörün penetrasyon oranının (taşınmaz hariç) ise 2017-2023 döneminde kademeli olarak yükselerek 2023 yılında %8 düzeyine ulaşması beklenmektedir.

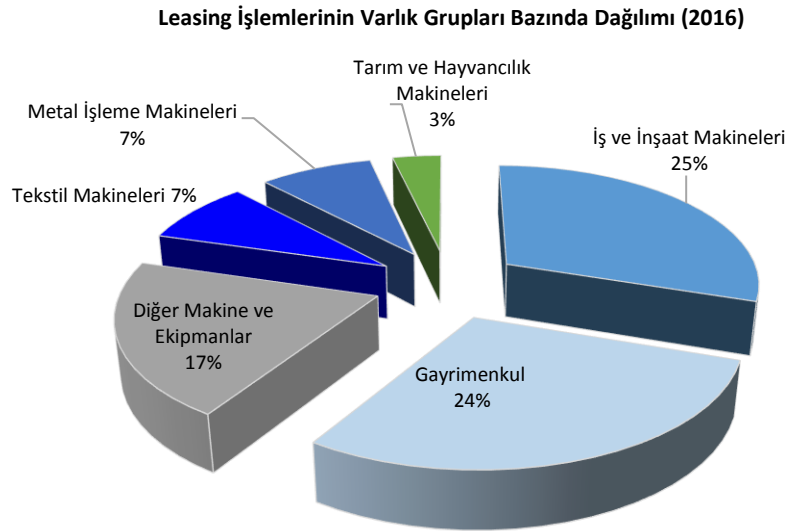
Sektöre İlişkin Beklentiler							
Milyar TL	2017T	2018T	2019T	2020T	2021T	2022T	2023T
Leasing Penetrasyon Oranı (Taşınmaz Hariç)	6,0%	6,5%	7,0%	7,0%	7,5%	7,5%	8,0%
Leasing İşlem Hacmi (Taşınmaz Hariç, Milyar TL)	16,5	20,4	24,2	26,6	31,4	34,5	40,5
Taşınmaz İşlem Hacmi (Milyar TL)	3,3	4,1	4,8	5,3	6,3	6,9	8,1
Toplam Leasing İşlem Hacmi Milyar TL)	19,7	24,5	29,0	31,9	37,6	41,4	48,6
Toplam Leasing İşlem Hacmi (Milyar USD)	5,8	6,7	7,4	7,6	8,4	8,6	9,4

Kaynak: FKB

LEASING SEKTÖRÜ

3. LEASING FAALİYETLERİNİN SEKTÖRLERE GÖRE ANALİZİ

Finansal kiralama ağırlıklı olarak özel sektörün makine yatırımlarını finanse eden bir finansal araçtır. Finansal kiralama işlemlerinin yaklaşık % 75'i makine-ekipman, % 25'i ise fabrika, ofis, otel, hastane, okul gibi ticari taşınmazların finansmanından oluşmaktadır. Ticari taşınmazların finansmanında 2014 ve 2015 yıllarında kayda değer artışlar yaşanmıştır. 2014 ve 2015 yıllarında yapılan taşınmaz leasing işlemleri toplam işlem hacminin sırasıyla %29 ve %28,3'ünü oluştururken, risk yönetimi ilkeleri de dikkate alınarak 2016 yılında taşınmaz işlemlerin genel işlem hacmi içindeki payının %23,8'e düştüğü görülmektedir. Sektör temsilcileri 2016 yılında taşınmaz işlemlerinde azalmanın ve makine-ekipman işlemlerinde ise artış yaşanmasını üretkenlik açısından olumlu olduğunu değerlendirmektedir.

2016 döneminde finanse edilen yatırımların varlık bazında dağılımına bakıldığında; finanse edilen taşınmaz yatırımlarının toplam işlem hacminin yaklaşık %24'ünü; iş ve inşaat makinelerinin %25'ini, diğer makine ve ekipmanların %17'sini, tekstil makinalarının %7'sini ve metal işleme makinalarının da % 7'sini oluşturduğunu görüyoruz. 2016 yılında, iş ve inşaat makineleri işlem hacminde %26, diğer makine ve ekipmanlarında %11, tekstil makinelerinde %19 ve metal işleme makinelerinde %12 artış yaşanmıştır. İnşaat sektöründe son yıllarda kamu ve özel sektör yatırımlarının artmasının yansımaları leasing sektöründe de hissedilmektedir. Nitekim, altyapı ve özel sektör projelerinde dikey yapılaşma eğilimi iş ve inşaat makineleri leasing talebini ve işlem hacmini kayda değer oranda artırmıştır.

LEASING SEKTÖRÜ

2016'da leasinge konu olan varlıklara bakıldığında, iş ve inşaat makineleri işlem hacminin 4,6 milyar USD ile ilk sırada yer aldığı ve onu 4,5 milyar USD'lik işlem hacmi ile yandan gayrimenkul leasinginin takip ettiği görülmektedir. 2012 yılında finansal kiralama sektörüne sat ve geri kirala izni verilmesiyle leasing şirketlerinin bu alanda yatırımlarını artırması gayrimenkul leasing işlemlerinin artmasında önemli bir rol oynamıştır. 2016 yılı verilerine göre sektörün işlem hacmi 18,6 milyar USD'ye ulaşırken, bu hacmin yaklaşık yarısını iş ve inşaat makineleri ile gayrimenkul oluşturmuştur.

Finansal Kiralama Konusu Varlıklar	2016 Yılı Brüt İşlem Hacmi (TL)	2016 Yılı Brüt İşlem Hacmi (USD)	2015 Yılı Brüt İşlem Hacmi (TL)	2015 Yılı Brüt İşlem Hacmi (USD)	TL Bazında Değişim	USD Bazında Değişim
İş Ve İnşaat Makineleri	4.670.374	1.542.728	3.708.390	1.363.379	26,0%	13,0%
Gayrimenkul	4.510.156	1.458.834	4.913.758	1.806.529	-8,0%	-19,0%
Diğer Makine Ve Ekipmanlar	3.208.723	1.062.854	2.892.155	1.063.292	11,0%	0,0%
Tekstil Makineleri	1.330.514	441.781	1.115.506	410.112	19,0%	8,0%
Metal İşleme Makineleri	1.329.090	437.285	1.184.944	435.641	12,0%	0,0%
Sağlık Sektörü Ve Estetik Ekipmanları	592.384	195.833	593.462	218.184	0,0%	-10,0%
Tarım Ve Hayvancılık Makineleri	464.249	156.254	372.750	137.041	25,0%	14,0%
Gemiler Ve Suda Yüzen Taşıt Ve Araçlar	392.629	133.649	592.465	217.818	-34,0%	-39,0%
Bilgi İşlem Ve Büro Sistemleri	377.868	123.730	377.838	138.911	0,0%	-11,0%
Plastik İşleme Makineleri	372.117	123.065	351.820	129.346	6,0%	-5,0%
Karayolu Taşıtları	370.639	122.967	419.246	154.134	-12,0%	-20,0%
Elektronik Ve Optik Cihazlar	307.119	102.231	183.456	67.447	67,0%	52,0%
Matbaacılık Ve Kağıt İşleme Makineleri	290.408	96.252	207.869	76.422	40,0%	26,0%
Havayolu Ulaşım Araçları	232.725	75.733	161.738	59.463	44,0%	27,0%
Turizm Ekipmanları	161.665	53.639	232.058	85.315	-30,0%	-37,0%
Demiryolu Ulaşım Araçları	8.946	2.937	5.013	1.843	0,0%	0,0%
Dönem İçinde Aktifleşen Yatırım Tutarı	18.619.606	6.129.772	17.312.466	6.364.877	8,0%	-4,0%
İşlem Adedi		23.751		23.125	3,0%	

Kaynak: FKB

2017 ilk çeyrek itibariyle bakıldığında ise, 2016 yılı ilk çeyreğinde 3,9 milyar TL düzeyinde olan işlem hacminin 2017'nin ilk çeyreğinde 5,1 milyar TL düzeyine ulaştığı ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %30,2 oranında artış kaydettiği görülmektedir. Bu dönemde havayolu ulaşım araçları, gayrimenkul ve plastik işleme makinelerindeki işlem hami bazında yüksek oranlı artışlar dikkat çekmektedir. Sat ve geri kirala işleminin KDV'den ve kurumlar vergisinden istisna olmasıyla gayrimenkul işlem hacmi 2017 yılı ilk çeyreği itibariyle 1,7 milyar USD ile ilk sırada yer alırken, onu 1,1 milyar USD'lik işlem hacmiyle iş ve inşaat makineleri takip etmiştir.

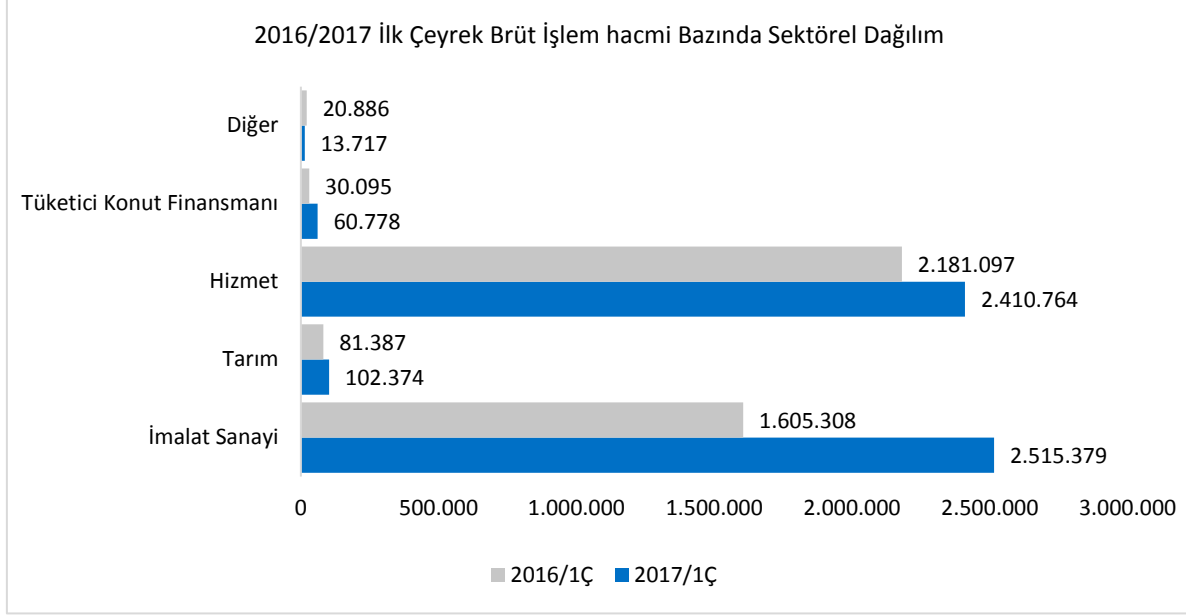
LEASING SEKTÖRÜ

Finansal Kiralama Konusu Varlıklar	2017 İlk Çeyrek Brüt İşlem Hacmi (TL)	2017 İlk Çeyrek Brüt İşlem Hacmi (USD)	2016 İlk Çeyrek Brüt İşlem Hacmi (TL)	2016 İlk Çeyrek Brüt İşlem Hacmi (USD)	TL Bazında Değişim	USD Bazında Değişim
Gayrimenkul	1.686.567	460.140	978.462	333.705	72,4%	37,9%
İş Ve İnşaat Makineleri	1.114.322	305.296	887.194	303.124	25,6%	0,7%
Diğer Makine Ve Ekipmanlar	811.209	221.229	684.382	234.405	18,5%	-5,6%
Metal İşleme Makineleri	333.138	90.602	320.275	109.116	4,0%	-17,0%
Tekstil Makineleri	306.624	83.119	262.541	89.978	16,8%	-7,6%
Sağlık Sektörü Ve Estetik Ekipmanları	162.622	44.252	141.441	48.483	15,0%	-8,7%
Plastik İşleme Makineleri	119.876	32.482	71.879	24.524	66,8%	32,4%
Bilgi İşlem Ve Büro Sistemleri	106.350	29.328	117.974	39.994	-9,9%	-26,7%
Havayolu Ulaşım Araçları	90.011	24.499	22.683	7.800	296,8%	214,1%
Elektronik Ve Optik Cihazlar	83.609	22.840	68.263	23.475	22,5%	-2,7%
Gemiler Ve Suda Yüzen Taşıt Ve Araçlar	68.533	18.820	122.643	42.321	-44,1%	-55,5%
Tarım Ve Hayvancılık Makineleri	64.718	17.644	49.157	16.759	31,7%	5,3%
Karayolu Taşıtları	60.583	16.311	83.761	28.577	-27,7%	-42,9%
Matbaacılık Ve Kağıt İşleme Makineleri	46.776	12.993	65.789	22.463	-28,9%	-42,2%
Turizm Ekipmanları	39.689	10.912	42.329	14.563	-6,2%	-25,1%
Demiryolu Ulaşım Araçları	8.385	2.182	0	0	0,0%	0,0%
Dönem İçinde Aktifleşen Yatırım Tutarı	5.103.013	1.392.649	3.918.773	1.339.285	30,2%	4,0%
İşlem Adedi		4.575		5.667	-19,3%	

Kaynak: FKB

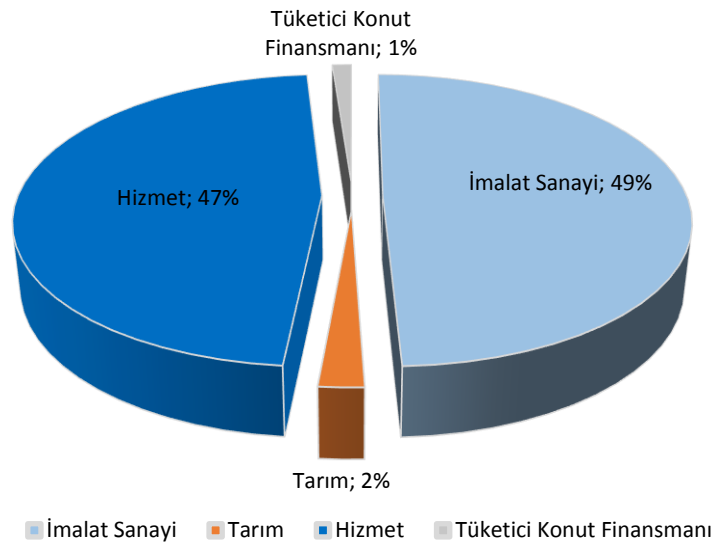
Finansal kiralama işlemlerinin sektörlere göre dağılımına bakıldığında imalat sanayinin ilk sırada yer aldığı, onu hizmet ve tarımın takip ettiği görülmektedir. İmalat sanayinin içerisindeki en önemli kalemleri tekstil ve tekstil ürünleri, kauçuk ve plastik ürünleri ile metal ana sanayi oluştururken, hizmet sektörünün içerisinde inşaat (%50 pay almaktadır), toptan ve perakende ticaret ile taşımacılık, depolama ve haberleşme kalemleri ön plandadır. 2017 yılı ilk çeyreği itibariyle sektör bazında en büyük gelişim %102 artışla tüketici konut finansmanı sektöründe ve %56 artışla imalat sanayi sektöründe gerçekleşmiştir.

LEASING SEKTÖRÜ

Aynı dönemde sektörlerin işlem hacminden aldığı pay değerlendirildiğinde; imalat sanayinin %49 ile ilk sırada yer aldığı, onu %47 ile hizmet ve %2 ile tarımın takip ettiği görülmektedir.

2017 İlk Çeyrek İtibariyle Sektörlerin İşlem Hacminden Aldığı Pay

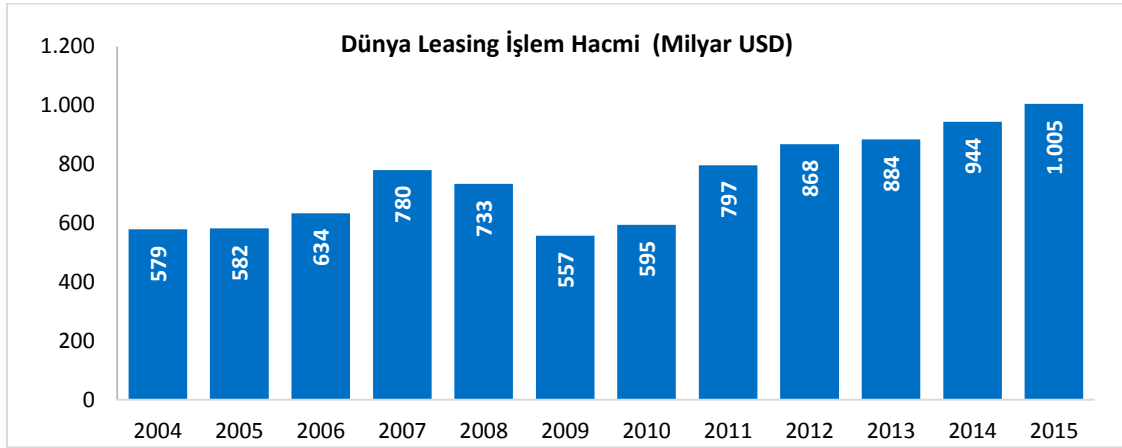

Kaynak: FKB

LEASING SEKTÖRÜ

4. TÜRK LEASING SEKTÖRÜNÜN GLOBAL PAZARDAKİ YERİ

2011-2016 yılları arasında Türk leasing sektörünün bilançosu 15,1 milyar TL'den 44 milyar TL'ye ulaşırken yıllık ortalama %24 bilanço artışı kaydedilmiştir. Aynı dönemde Türkiye'de kamu ve özel kesimin makine ekipman yatırımları ise %12,8 büyüme ile 391,3 milyar TL'den 715,6 milyar TL'ye çıkmıştır. Söz konusu dönemde global leasing hacmi de kademeli olarak yükselmiş ve 796,7 milyar USD'den yaklaşık 1 trilyon USD'ye çıkararak %5,6 artış kaydetmiştir. Bu dönemde Avrupa işlem hacmi ise 302,7 milyar USD'den 337,6 milyar USD'ye yükselmiştir.

Kaynak: FKB

Bölgelerin global işlem hacminden aldıkları paya bakıldığında ise 2015 yılı verilerine göre Kuzey Amerika %40,6 ile ilk sırada yer alırken, onu %32,1 ile Avrupa ve %22,2 ile Asya takip etmektedir.

Bölgelere Göre İşlem Hacmi ve Büyüme			
Bölge	İşlem Hacmi (2015) (Milyar USD)	Büyüme 2014-2015 (%)	Pazar Payı 2015 (%)
Kuzey Amerika	407,8	10,7	40,6
Avrupa	322,8	-1,5	32,1
Asya	223	14,4	22,2
Avustralya	31,2	-12,4	3,1
Güney Amerika	13,8	28,9	1,4
Afrika	6,7	-0,7	0,7
Toplam	1005,3		

LEASING SEKTÖRÜ

İşlem hacminde Türkiye, global pazarda 18.sırada yer almakta ve gelişmiş ülkelerde penetrasyon oranlarının %10 ile %20 olduğu dikkate alındığında leasingin kullanımının yaygınlaşması açısından sektörün bir potansiyel barındırdığı görülmektedir. 2015 yılı işlem hacimlerine göre yapılan sıralamada ABD, Çin ve İngiltere'nin ilk üç sırada yer almaktadır. Küresel açıdan leasingi en çok tercih eden sektörler değerlendirildiğinde ise imalat sanayi, tarım, kamu ve madenciliğin yanı sıra inşaat ve sağlık hizmetleri gibi birçok alanda leasingin kullanıldığı görülmektedir.

Dünya Leasing İşlem Hacminde İlk 20 Ülke			
Ülke	2015 İşlem Hacmi (Milyar USD)	2014-2015 Değişim Oranı	Penetrasyon Oranı
1-ABD	374,35	11,1	22,0
2-Çin	136,45	25,5	4,0
3-İngiltere	87,13	14,01	31,1
4-Almanya	63,82	8,42	16,7
5-Japonya	60,84	8,94	9,6
6-Fransa	30,92	9,93	14,2
7-Avustralya	30,85	0,01	40,0
8-Kanada	26,21	3,4	32,0
9-İsveç	18,22	12,05	22,9
10-İtalya	17,67	12,52	13,0
11-İsviçre	13,79	5,25	11,5
12-Polonya	12,56	16,37	17,1
13-Kore	11,39	8,1	9,4
14-Tayvan	10,62	9,8	9,3
15-Danimarka	9,04	24,06	28,5
16-Rusya	8,69	-19,85	-
17-İspanya	7,64	19,93	5,6
18-Türkiye	7,49	-12,18	8,0
19-Meksika	7,19	32,0	-
20-Kolombiya	6,14	21,0	-

Kaynak: FKB

5. LEASING SEKTÖRÜNE ETKİ EDEN EKONOMİK FAKTÖRLER

Yatırım denince ilk akla gelen finansman modellerinden biri olan leasing sektörünün finansal sistem içerisindeki payı yaklaşık %4 düzeyinde bulunmakta ve sektörün bu yıl yaklaşık %10 büyüyeceği tahmin edilmektedir. Ekonomik aktivitedeki toparlanma, güven ortamı ve küresel risk iştahındaki artış pek çok sektörde olduğu gibi leasing sektörünü de olumlu etkilemektedir. 2017 yılı ilk çeyreği itibarıyla, yatırım ortamındaki iyileşme, hane halkı tüketim harcamalarındaki artış ile tüketici ve reel sektör güvenindeki toparlanma leasing sektörüne de yansımış ve sektörün işlem hacmini %30,2 arttırarak 2017'nin ilk çeyreğinde 5,1 milyar TL düzeyine çıkarmıştır. Ekonomik aktivitedeki toparlanmanın da etkisiyle özellikle inşaat, plastik ve tekstil sektörü gibi leasing işlemlerinde önemli paya sahip alanlarda artan yatırımların sektörü olumlu yönde etkileyebileceğini düşünüyoruz. Bununla birlikte, vergi avantajları, teminat sistemlerinin kolaylaştırılması, karşılık oranlarının düşürülmesi gibi sektörü destekleyecek düzenlemeler de bu süreçte önem arz etmektedir.

Finansal kiralama ağırlıklı olarak özel sektörün makine yatırımlarını finanse eden bir finansal araç olduğu için, ekonomik faaliyetlerindeki toparlanma paralelinde özel sektör makine yatırımlarındaki artış da sektörde işlem hacminin artmasında önemli bir unsurdur. Toplam sabit sermaye yatırımları içerisinde leasingin payının gelişmiş sanayi ülkelerinde yaklaşık %30 civarında olduğu görülürken bu oran Türkiye'de yaklaşık %10 civarında seyretmekte ve leasing sektörü özel sektör yatırım harcamalarından %5-6 civarında pay almaktadır. Bu yıl yatırım, büyüme ve istihdam açısından daha verimli bir yıl olacağı beklentimiz paralelinde ve 2016 yılının son çeyreğinden bu yana ertelenmiş talebin devam ettiğini gösteren verileri göz önünde bulundurarak yatırımlardaki artışın sektörü destekleyeceğini düşünüyoruz.

Leasing sektörünün avantajlarını anlatan kapsayıcı çalışmaların yapılması, vergi düzenlemeleri, sat ve geri kirala sisteminin sektöre ivme kazandırması gibi pek çok unsur önümüzdeki dönemde ekonomik aktivitedeki canlanmayla birlikte müşteri sayısının artışında etkili olacaktır. Ayrıca sektörde yer alan büyük leasing firmalarının banka iştiraki olması da sektörün fonlama kapasitesini artırarak müşterilere maliyet avantajı sağlamaktadır. Banka iştiraki leasing firmaları müşteri ağlarını kullanarak pazarlama avantajları sağlıyor ve müşteri ihtiyaçlarına uygun çözümler üretmeyi başarıyorlar.

Diğer taraftan teşvik sisteminin etkin kullanımında yaşanan zorluklar, sektörün avantajlarının etkin bir biçimde anlatılamaması, KOSGEB ve KGF gibi leasing sektörünü kısıtlayan unsurlar ise sektörün gelişimini engelliyor. Sektörün işlem hacminin önemli bir kısmının yabancı para cinsinden gerçekleştiği göz önünde bulundurulduğunda döviz kuru gelişmeleri de sektörün büyümesinde etkili oluyor. Sektörün güçlü ve zayıf yanlarını dikkate aldığımızda ve mevcut ekonomik konjonktürü değerlendirdiğimizde bu yılın ikinci yarısından itibaren yatırımların artacağı öngörümüze paralel sektörde ölçülü bir büyümenin gerçekleşmesini olası görüyoruz.

6. TÜRK LEASING SEKTÖRÜNÜN REKABET GÜCÜ VE KONUMUNA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Türk leasing sektörü işlem hacminde global pazarda 18.sırada yer almakta ve sektörde penetrasyon oranının ortalama %5 olduğu görülmektedir. Penetrasyon oranının gelişmiş ülkelere nazaran düşük kalmasının başlıca nedenleri arasında şirketlere sadece finansal leasing alternatifinin sunulması, leasingin çoğunlukla özel sektörle sınırlı kalıp, hane halkı ve kamu tarafından çok fazla kullanılmaması gösterilebilir. Öte yandan leasing sektörünün finansal sistem içerisindeki payı yaklaşık %4 düzeyinde bulunduğu ve leasing işlemlerinin özel sektör yatırım harcamalarından %5-6 civarında pay aldığı göz önünde bulundurulursa, leasingin kullanımının yaygınlaşması açısından sektörün bir potansiyel barındırdığı görülmektedir.

2017 yılına iyi bir başlangıç yapan leasing sektöründe ekonomik büyüme ve yatırım iştahındaki canlanmanın sektörü olumlu yönde etkileyebileceği ve işlem hacminin %10 civarında bir artış sergileyebileceği beklentimiz dahilindedir. Öte yandan, şirketlerin aktiflerindeki sabit kıymetler üzerinden yeniden değerlendirme ile uzun vadeli kaynak kazandıran ve bilanço üzerinde pozitif etkisi olan sat ve geri kirala yönteminin sektörün lokomotifi olmayı sürdüreceğini düşünüyoruz.

2016 yılının Ağustos ayında 6728 sayılı “Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile sektörün gelişimine yönelik önemli adımlar atılmış ve uygulamaya konulan yasal düzenlemeler leasing sektörünün işlem hacmi ve müşteri sayısındaki artışı desteklemiştir. Sat ve geri kirala işlemlerine ilişkin KDV istisnasının 2013 yılının Ağustos ayında yürürlüğe girmesi ve bazı üretime yönelik yeni yatırım ürünü makine ve ekipmanlarında %1 KDV avantajı sağlanması bunlardan bazılarıdır. Diğer taraftan sektörün tanıtım çalışmalarının yeterince yapılmadığı ve gerek penetrasyon oranı gerekse de finansal sektörden ve özel sektör yatırımlarından aldığı payın düşük kaldığı görülmektedir. Bu noktada leasing sektörünün avantajlarının müşterilere etkin bir biçimde anlatılması önem arz etmektedir.

Leasing sektörünün avantajları:

- Finansal kiralama varlığa dayalı finansman aracı olduğu için mali yapısı çok güçlü olmayan şirketlerin bu aracı kullanabilmeleri diğer finansal araçlara nispeten daha kolaydır. Çünkü finansal kiralamaya konu olan varlık kısmen de olsa işleme teminat oluşturmaktadır. Bununla birlikte, finansal kiralama yöntemi ile kredi kullanıldığında kredinin tahsis amacına uygun kullanılıp kullanılmadığı konusunda bir şüpheye yer kalmamaktadır, kredi nakit olarak kullanılmaz, yatırım malı leasing şirketi tarafından satın alınır ve kiranın kullanımına bırakılır.

LEASING SEKTÖRÜ

- Finansal kiralama ile kullanılan kredi, yatırım kredisi özelliklerine uygundur. Vadesi uzundur, geri ödeme şekli kullanan şirketin sektörünün özelliklerine uygun olarak belirlenebilir. Kira ödemeleri genellikle sabittir, bu nedenle ekonomideki dalgalanmalar kiracının kira ödemelerini etkilemez.
- Finansal kiralama işleminin az tanınan ancak en önemli yönü malın alımı ve teslimi ile ilgili tüm işlemlerin leasing şirketi tarafından yapılmasıdır. Finansal kiralama şirketi kiraladığı malın maliki olacağı için, malın ithalatı, nakliyesi, sigortası, alınması gereken çeşitli izin ve belgeler leasing şirketinin yükümlülüğündedir. Finansal kiralama şirketleri söz konusu işlemlerin uzmanı olan geniş kadrolar ile bu işlemleri yaparlar.
- Listeler halinde belirlenmiş yatırım mallarının finansal kiralama ile alınması durumunda KDV oranı %1 olarak uygulanır.
- Sat ve geri kiralama uygulaması şirketlere birçok avantaj sağlamaktadır. Sat ve geri kiralama uygulaması bir şirketin aktifinde bulunan menkul ve gayrimenkuller finansal kiralama şirketine satılıp ardından yeniden kiralanarak finansman sağlanmasıdır. Şirketler sahibi oldukları varlıkları belirli bir vadede anlaşıktan sonra finansal kiralama şirketine satabiliyor ve anlaşmaya göre periyodik olarak kira ödemesi yapabiliyor. Böylece kendilerine uzun vadeli işletme kredisi sağlamış oluyorlar. Bu ürünün şirketlere finansman sağlamanın yanı sıra diğer bir olumlu yanı ise, bilançoda tarihi maliyet ile duran varlıklar güncel değerlerine çıkartılmış ve bilançonun şirketin gerçek durumunu yansıtır hale gelmesidir. Kiracı ile finansal kiralama şirketi arasında gerçekleşen bu alım-satım işleminin KDV'den ve kurumlar vergisinden istisna olması ürünün kullanılabilirliğini dolayısıyla şirketlerin finansmana erişim imkanlarını artırıyor olması çok olumludur. Konusu taşınmaz olan işlemlerde ise tapu alım satım harç ödemesi toplamda % 0,455 ile sınırlı tutulmuştur.
- Leasing maliyet avantajlarının yanı sıra operasyonel kolaylık ve nakit akışı avantajı sağlamakta, yatırımların öz kaynak ile peşin alınması yerine taksitle ve uzun vade ile yapılmasına imkan vermektedir. Bu sayede yatırımcıların işletmelerini büyütmede ve istihdama katkı sağlamaktadırlar.

Leasing sektörünün temel sorunları:

- KGF ve KOSGEB kredileri sektörün büyümesini olumsuz etkilemektedir.
- Leasing kanunu gereği leasingli malın sigortalanması zorunluluğu maliyetleri arttırmaktadır.
- Çoğu büyük leasing firmasının banka iştiraki olması birçok bürokratik ve yasal düzenlemenin uygulanmasını beraberinde getirmektedir.
- Uzun vadeli finansman kaynağı bulmada sıkıntılar yaşanmaktadır.
- Türkiye’de iş ve inşaat makineleri ile gayrimenkul sektörünün iç pazarda leasing faaliyetlerinin yarısını oluşturduğu ve katma değer açısından stratejik önem taşıyan elektronik ve optik cihazlar, bilgi işlem ve büro sistemleri gibi alanlarda leasing kullanımının yaygın olmadığı görülmektedir.

LEASING SEKTÖRÜ

- Ekonomik gelişmelere karşı kırılgan bir sektör olması ve işlemlerin çoğunlukla inşaat gibi ekonomik konjonktürle hareket eden sektörlerle sınırlı kalması sektörde büyümeyi olumsuz etkilemektedir.
- Kamu başta olmak üzere, yatırım konusunda karar verenlerde leasing konusunda bilgi eksikliği bulunmaktadır.

Leasing sektöründe verimliliğin artırılmasına yönelik atılabilecek adımlar:

- Teşvik sisteminin tabana yayılması
- Vergi avantajlarının artırılması
- Teminat sisteminin kolaylaştırılması
- Karşılık oranlarının (mallar için ayrılan) düşürülmesi
- İnsan kaynakları ve iş geliştirme süreçlerine önem verilerek satış ağının genişletilmesi
- Satıcı/ üretici tabanlı (captive) leasing uygulamalarının devletin de destek olacağı mekanizmalarla özendirilmesi
- Sektörün gelişimi için finansal kiralama şirketlerinin yurtdışından sağladıkları kredilerde Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu (KKDF) oranının %0'a düşürülmesi
- Karayolları Taşıma Yönetmeliği'nde gerekli düzenlemelerin yapılması ile leasingin taşımacılık sektöründe daha etkin kullanılabilmesi
- Finansal kiralama işlemlerinde %1 olan tabi işlemlerin kapsamının genişletilmesi
- KGF ve Leasing sektörü işbirliği projesinin hayata geçirilmesinin sektörün büyümesine destek olması
- Sektörün tanıtılması, ürün çeşitliliğinin artırılması ve leasing konusunda yatırımcıların önündeki mevzuat zorluklarının azaltılması konusunda yapılacak çalışmalar
- Yatırımcıların ihtiyaç ve durum tespitini en uygun şekilde yaparak ihtiyaçlara yönelik çözümler sunulması
- Operasyonel verimliliği artıracak uygulamalara ağırlık verilip, sektörde teknoloji altyapısının geliştirilebilmesi için inovatif yatırımlar yapılması

LEASING SEKTÖRÜ

AÇIKLAMA:

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Bu rapor, A&T Bank Ekonomik Araştırmalar tarafından sadece bilgi amaçlı olarak hazırlanmıştır. Sunulan bilgilerin yayım tarihi itibarıyla yanlış/yanıltıcı olmamasına özen gösterilmiş olmasına karşın, A&T Bank bilgilerin doğru ve tam olmasından sorumlu değildir. Bu raporda yer alan bilgiler herhangi bir uyarı yapılmadan değişebilir. A&T Bank ve kurum çalışanları bu raporda sunulan bilgilerin kullanılmasından kaynaklanabilecek herhangi bir doğrudan ve dolaylı zarardan ötürü hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Telif hakkı saklıdır, herhangi bir amaçla A&T Bank'ın izni olmadan raporun tamamı veya bir kısmı başka bir yerde yeniden yayımlanamaz, dağıtımı yapılamaz. Tüm hakkı saklıdır.

A&T Bank

Valikonağı Cad. No: 10 Nişantaşı 34367 İstanbul - Türkiye

T :212 - 373 62 00 (PRI) / (212) 225 05 00 (19 Hat)

F :+90 (212) 225 05 26 / (212) 224 99 92

E-mail: erd@atbank.com.tr